

Bron afbeelding: Waterschap Brabantse Delta

Beleidsnota Recreatief Medegebruik

Waterschap Brabantse Delta

2020

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 28 oktober 2020.

De dijkgraaf

drs. C.J.G.M. de Vet

De secretaris-directeur

dr. A.F.M. Meuleman

Kenmerk: 263028

Inhoud

	1
1. Inleiding	3
2. Afbakening	4
3. Algemene toetsingsvoorwaarden en richtlijnen	5
3.1 Algemene toetsingsvoorwaarden	5
3.2 Richtlijnen: initiatieven van derden (waterschapsparticipatie)	5
3.3 Richtlijnen: initiatieven van het waterschap (inwonerparticipatie)	5
4. Vormen van recreatief medegebruik	6
4.1 Wandelen, fietsen en mountainbiken	7
4.2 Zwemmen	7
4.3 Varen	7
4.4 Paardrijden	8
4.5 Schaatsen	8
4.6 Hengelsport	8
4.7 Evenementen	9
4.8 Overige vormen van recreatief medegebruik	9

1. Inleiding

“Water verbindt mensen en bedrijven, doordat iedereen er op de een of andere manier gebruik van maakt”, stelt het waterbeheerplan 2016 - 2021 van waterschap Brabantse Delta. Een stelling die iedere Brabander zal beamen. Voornamelijk wanneer deze een recreatieve activiteit in, op of aan het water beoefent in ons beheergebied.

Er wordt gevaren en gezwommen op onze wateren, er liggen wandel- en fietsroutes over onze waterkeringen en lokale verenigingen dienen aanvragen in om een ommetje te realiseren op onderhoudspaden.

Waterschap Brabantse Delta krijgt steeds vaker te maken met recreatie op waterstaatswerken. De maatschappelijke en economische belangen van recreatie in de regio West-Brabant blijven groeien, mensen hebben steeds meer behoefte aan recreatie buitenshuis en waterrecreatie is met het oog op de huidige klimaatverandering steeds populairder aan het worden. Recreatie is een onderwerp waar waterschap Brabantse Delta steeds meer rekening mee moet houden bij beheer en inrichting van deze waterstaatswerken.

Ook met het oog op de omgevingswet en de veranderende rol van de overheid wordt er op een andere manier naar recreatief medegebruik gekeken. Een actualisatie van de beleidsnota recreatief medegebruik 2011 is dan ook gewenst. In de actualisatie worden de wensen van de omgeving meegenomen, zodat er een meer eenduidige visie ontstaat over het onderwerp recreatie, alvast rekening houdend met de omgevingswet. Tevens wordt er ook ingespeeld op de steeds groter wordende vraag van de omgeving om te kunnen recreëren op waterstaatswerken.

Het uitgangspunt van dit beleid is om mee te werken aan recreatief medegebruik voor zover dit past binnen de bestuurlijke ambities en de beleidsdoelstellingen en het de kerntaken niet hindert.

2. Afbakening

Met deze beleidsnota komt de beleidsnota *recreatief medegebruik 2011* te vervallen.

Deze beleidsnota gaat niet over zaken waar al een vastgesteld beleid of regelgeving voor is. Dit betreft het nautisch¹- en vaarwegbeheer, waar al specifieke regelgeving voor is. Ook de maatregelen voor zwemwateren zijn al vastgesteld in de Europese Zwemwaterrichtlijn. Tevens is er de visserijwet en Brabant Breed Visserijbeleid, waarin onder andere wordt beschreven hoe er om wordt gegaan met de jacht- en sportvisserij. In dit beleid zijn enkel de voorzieningen voor de hengelsport, zoals visstoepen en steigers, opgenomen.

De stukken zijn te raadplegen via <https://overheid.nl> of op te vragen bij waterschap Brabantse Delta.

Deze beleidsnota gaat wel over het nemen van besluiten en maatregelen over het samenwerken bij initiatieven op het gebied van recreatie. Het beleid betreft het beheergebied van waterschap Brabantse Delta. Het gaat zowel over eigendommen, als over de waterstaatswerken en zones waar waterschap Brabantse Delta beheerder van is vanuit de wettelijke taak².

¹ Dit beleid is momenteel in ontwikkeling bij waterschap Brabantse Delta

² Deze beleidsnota is het resultaat van een afstudeeronderzoek uitgevoerd voor waterschap Brabantse Delta. Verantwoording en bronnen zijn beschikbaar ter inzage bij waterschap Brabantse Delta. Voor de leesbaarheid van de beleidsnota, zijn bronnen alleen opgenomen in de verantwoording.

3. Algemene toetsingsvoorwaarden en richtlijnen

3.1 Algemene toetsingsvoorwaarden

Waterschap Brabantse Delta staat positief tegenover recreatief medegebruik. Het waterschap zal dan ook een 'ja, mits houding' aannemen voor het behandelen van verzoeken voor recreatief medegebruik. Recreatief medegebruik is toegestaan, mits:

- Geen onveilige situaties op en om het water ontstaan.
- Het recreatief medegebruik niet in strijd is met onze waterschapstaken. De zorg voor voldoende oppervlaktewater van goede kwaliteit en veiligheid tegen overstroming gaat altijd voor het recreatieve belang. Ook waterschap belangen zoals landschap en ecologie prevaleren boven recreatief medegebruik.
- Het recreatief medegebruik op initiatief van derden niet leidt tot (bovenmatige) extra kosten voor het waterschap. Het uitgangspunt is: de initiatiefnemer betaalt. Er worden bij aanleg afspraken gemaakt over eventuele onderhouds- en renovatiekosten in de toekomst. Wanneer waterschap Brabantse Delta (mede)initiatiefnemer is, kunnen beperkte financiële middelen beschikbaar gesteld worden.
- Er geen grootschalige technische aanpassingen nodig zijn aan kunstwerken of waterstaatswerken. Mochten er technische aanpassingen aan een kunstwerk en/of waterstaatswerk nodig zijn ter bevordering van recreatie, zal het waterschap eerst kijken of dit constructief te honoreren is. Derden zijn niet bevoegd om zonder toestemming van het waterschap aanpassingen aan kunstwerken en/of waterstaatswerken te doen, waar waterschap Brabantse Delta vanuit de wettelijke taak een beheerfunctie uitoefenen. Daarnaast mogen derden niet zonder toestemming aanpassingen aan de eigendommen van het waterschap aanbrengen.

3.2 Richtlijnen: initiatieven van derden (waterschapsparticipatie)

Waterschapsparticipatie houdt in dat het waterschap initiatieven van derden vanuit de samenleving faciliteert en versterkt. De beslissingsbevoegdheid ligt in eerste instantie bij de initiatiefnemer. Wel wordt er een aantal voorwaarden gesteld vanuit het waterschap:

- Voor de aanleg van voorzieningen op eigendommen van waterschap Brabantse Delta is naast een vergunning vaak ook een privaatrechtelijke gebruiksregeling nodig. Deze moet worden overeengekomen voor de aanleg van onder meer ligplaatsen, vistoeppen, steigers, wandel- en fietsroutes, kanoroutes en andere voorzieningen ten dienste van recreatie.
- Waterschap Brabantse Delta neemt geen extra taken op zich voor het beheer en onderhoud voor objecten met een recreatief doel. Wel kan het waterschap desgewenst het reguliere beheer en onderhoud aanpassen op het recreatieve medegebruik.
- Waterschap Brabantse Delta heeft het gebruiksrecht op een groot aantal eigendommen middels een gebruiksovereenkomst (huur, pacht, bruikleen, visrecht, jachtrecht) of zakelijk recht aan derden gegeven. In deze gevallen is toestemming van de rechthebbende partij nodig.

3.3 Richtlijnen: initiatieven van het waterschap (inwonerparticipatie)

Bij inwonerparticipatie kijkt het waterschap zelf in hoeverre inwoners, ondernemers en (maatschappelijke)organisaties betrokken kunnen worden bij gebiedsontwikkelingsprocessen. Dit betekent dat bij de planfase het waterschap zelf actief op zoek gaat naar het inpassen van inwonerparticipatie. Deze kansen en wensen vanuit de samenleving kunnen tegelijkertijd uitgevoerd worden met bijvoorbeeld een (her)inrichtingsproject. Dit zorgt ervoor dat er een win-win situatie ontstaat, ook wel een 'meekoppelkans' genoemd voor het waterschap. Hierdoor kan waterschap Brabantse Delta tegen geringe kosten recreatief medegebruik ondersteunen..

Bij projecten waar waterschap Brabantse Delta veel aandacht van het publiek verwacht, bijvoorbeeld rondom stedelijk gebied, kan waterschap Brabantse Delta kosten voor de inrichting van recreatie maken. Het besluit hierover is een onderdeel van het besluit over het project. Door de integrale uitvoering en actieve samenwerking met meerdere partijen is het vaak ook mogelijk om externe financiering te werven.

Voor de kosten die gemaakt worden ten behoeve van recreatie heeft waterschap Brabantse Delta een apart subsidiebudget. Het budget heeft per kalenderjaar een plafond van €15.000. Per project wordt maximaal 30% van de werkelijk gemaakte kosten gesubsidieerd, met een maximum van €3000 per project, aangezien waterschap Brabantse Delta ervan uitgaat dat goed voorbeeld doet volgen. Omdat er een integrale samenwerking is met meerdere partijen, neemt waterschap Brabantse Delta niet alle kosten voor recreatief medegebruik op zich.

Bij kleinschalige projecten die voornamelijk gericht zijn op het behalen van eigen communicatieve of educatieve doelen kan waterschap Brabantse Delta een initiërende rol spelen. Hiervoor stelt het waterschap beperkte financiële middelen beschikbaar. Het zal dan gaan om kleinschalige projecten of voorzieningen, zoals informatieborden. Bij deze vorm van recreatief medegebruik is het waterschap Brabantse Delta zelf verantwoordelijk voor het onderhoud van deze voorzieningen. Het beheer en onderhoud wordt voor de aanvang van het project geborgd.

4. Vormen van recreatief medegebruik

4.1 Wandelen, fietsen en mountainbiken

In de basis zijn alle onderhoudspaden in eigendom van het waterschap vrij toegankelijk voor individuele wandelaars en fietsers, tenzij er een gebruiksovereenkomst aanwezig is. Mochten er zwaarwegende redenen zijn om een onderhoudspad ontoegankelijk te maken, wordt dit door middel van een hek of bord kenbaar gemaakt. Op de onderhoudspaden in eigendom van het waterschap is het waterschap verantwoordelijk voor het onderhoud.

Wandelen is juist in natuurgebieden van waarde voor de recreant en daarmee voor het waterschap. In natuurgebieden kan de recreatie ook juist erg negatieve gevolgen hebben voor de natuur. Daarom wil het waterschap waar mogelijk aangeven onder welke omstandigheden een natuurgebied toegankelijk is (bijvoorbeeld zonder honden, tussen zonsopgang en zonsondergang, enz.) en als het niet toegankelijk is aangeven waarom dit niet toegankelijk is. Mogelijk kunnen hiervoor borden met een QR code gebruikt worden.

In het geval van georganiseerde wandel- en fietsroutes is het waterschap welwillend om zijn eigendommen open te stellen om ontbrekende schakels in routes in te vullen. Het waterschap zal hierin een faciliterende rol spelen, dit betekent dat de initiatiefnemer zelf organiserend blijft. Voor onderhoudspaden die niet in eigendom van het waterschap zijn is de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk voor de afspraken met de grondeigenaar.

Mountainbiken wordt gezien als een aparte recreatievorm. Mountainbiken heeft een intensievere impact op de omgeving en leidt sneller tot aantasting van de omgeving. Mountainbiken is daarom toegestaan, maar alleen op de speciaal daarvoor ingerichte mountainbike routes.

4.2 Zwemmen

In het beheergebied van waterschap Brabantse Delta liggen meerdere officiële zwemwateren. De provincie wijst aan welke wateren behoren tot officiële zwemwateren. Het waterschap controleert gedurende het zwemseizoen de kwaliteit van het water. Op de site www.zwemwater.nl kunnen deze actuele adviezen geraadpleegd worden. Mocht er een negatief advies uitgegeven worden, wordt de zwemfaciliteit tijdelijk gesloten. De officiële zwemwateren zijn in beheer bij derden. Zij zorgen voor de voorzieningen, het dagelijks beheer en parkeergelegenheid.

In het Binnenvaartpolitiereglement artikel 8.08 voor watersport zonder schip staat een verbod op zwemmen. Dit verbod geldt ook in de oppervlaktewateren in ons beheersgebied. Het waterschap is bevoegd gezag voor de provinciale wateren en kan gebieden beperken en vrijlaten. De overweging hiervoor staat in een vergunning of ontheffing.

Zwemmen in en op oppervlaktewateren die niet zijn aangewezen als officieel zwemwater gebeurt natuurlijk wel. Dit is de verantwoordelijkheid van de zwemmer. Samen met partners zoals gemeenten proberen we maatwerk te leveren. Dat doen we door informeren verlenen en ontheffingen als dit kan en door informatie over de waterkwaliteit te delen.

4.3 Varen

Het binnenvaart politie reglement bepaald dat in principe overal gevaren mag worden. De nautisch beheerder, vaak het waterschap, kan beperkingen opleggen.

Denk daarbij aan maximale afmetingen en snelheden op de vaarwegen. Op de 'overzichtskaart vaarwegen' staan alle vaarwegen met de daar geldende maximale afmetingen voor schepen. Schepen die hiervan afwijken hebben een vergunning nodig van het waterschap. De 'overzichtskaart

vaarwegen', evenals de toetsingsvoorwaarden voor de vergunningaanvraag, is te raadplegen op de website van waterschap Brabantse Delta.

4.4 Paardrijden

Onderhoudspaden en bermen zijn geliefd bij ruiters om hun sport uit te oefenen. In principe zijn dan ook alle onderhoudspaden in eigendom van het waterschap open voor ruiters, tenzij er een gebruikersovereenkomst aanwezig is. Wel dienen de taluds in stand te blijven. Op keringen is paardrijden niet toegestaan.

Voor georganiseerde ruiterroutes is eerst een afweging van het waterschap nodig. Paarden zorgen voor een intensievere erosie en kunnen de stabiliteit van grondlichamen in gevaar brengen. Voornamelijk bij georganiseerde routes is de druk hoger. Het waterschap maakt bij de aanvraag van een ruiterroute dan ook een zorgvuldige afweging of het de primaire kerntaken niet in gevaar brengt.

4.5 Schaatsen

In periodes van aanhoudende vorst zijn de vele sloten en andere waterpartijen zeer geschikt om op te schaatsen. Het waterschap houdt dan ook in de uitvoering van de beheertaken zoveel mogelijk rekening met het vergroten van de schaatsmogelijkheden. Het waterschap richt zich op het aanpassen van pompregimes van poldergemalen, het beperken van inzet van ijsbrekers en het instellen van een vaarverbod conform het ijsbeleid.

Alhoewel het strikt genomen geen waterschapstaak is om het ijs ten behoeve van schaatsers in goede condities te houden, is het uit het oogpunt van het waterschap imago wel een belangrijk aspect waar rekening mee moet worden gehouden. De beoordeling om wel of niet een ijsbreker in te zetten om bereikbaarheid voor scheepvaart te borgen, dient afgewogen te worden tegen de recreatieve waarde van schaatsen. Dit wordt per situatie bezien en waar mogelijk overlegt met betrokkenen.

De veiligheidsaspecten die verband houden met het betreden van het ijs zijn geen verantwoordelijkheid van het waterschap. Dit wordt tevens aangegeven in de communicatie vanuit het waterschap.

4.6 Hengelsport

De verhuur van visrechten is omschreven in het Brabant Breed Visserijbeleid. Dit beleid ziet toe op de verhuurovereenkomsten en het naleven van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). De KRW geeft het waterschap de verantwoordelijkheid tot het behalen van een "goede ecologische toestand" van water in het beheersgebied.

Het recreatief vissen kan plaats vinden vanaf de waterkant of vanaf een boot. Als er gevist wordt vanaf een boot gelden daar de uitgangspunten voor die zijn gesteld bij de activiteit varen. Voor vissen vanaf de waterkant zijn in principe alle onderhoudspaden in eigendom van het waterschap vrij toegankelijk voor sportvisserij. Mochten er zwaarwegende redenen zijn, zoals verwachte schade of overlast, wordt dit door middel van een hek of bord kenbaar gemaakt. Geldende wetgeving voor visserij prevaleert hier altijd.

Als er voorzieningen aangelegd dienen te worden, zoals steigers of visstoepen, dient dit in overleg te zijn met het waterschap. In de meeste gevallen is er een vergunning nodig. In de basis mogen deze voorzieningen geen nadelige effecten hebben op de primaire taken van het waterschap. Het onderhoud van de voorzieningen is voor de initiatiefnemer. Mocht het waterschap zelf voorzieningen hebben aangelegd, is het beleid om het onderhoud over te dragen aan de hengelsport vereniging in het gebied.

Betreffende het (extensiever) maaien bij visstoepen en/of steigers kunnen er afspraken gemaakt worden met het waterschap.

Bij nog in te richten projecten zal het waterschap rekening houden met het inpassen van voorzieningen ten behoeve van de hengelsport. Het waterschap zal samenwerking zoeken met belanghebbenden en kijken of tegen geringe kosten meegedacht kan worden in het aanleggen van voorzieningen.

4.7 Evenementen

Waterschap Brabantse Delta krijgt steeds meer verzoeken voor evenementen in en nabij het water. Voor evenementen geldt, geen één evenement is hetzelfde. Elke aanvraag voor een evenement dient dan ook individueel beoordeeld te worden.

Waterschap Brabantse Delta geeft aan of en welke vergunningen nodig zijn en welke regels relevant zijn. Als een evenement kan worden toegestaan blijft de organisator of initiatiefnemer waar mogelijk verantwoordelijk voor de gang van zaken, inclusief toezicht tijdens het evenement. Waar dit de wettelijke taak van het waterschap betreft worden eisen gesteld aan het beschikbaar stellen van materieel en deskundig personeel door de organisatie.

4.8 Overige vormen van recreatief medegebruik

Overig recreatief medegebruik, dat niet in deze beleidsnota benoemd wordt, zal waterschap Brabantse Delta bij aanvraag toetsen aan de algemene toetsingsvoorwaarden en richtlijnen.